

www.msp-ipa2007.org

Република Србија
МИНИСТАРСТВО РЕГИОНАЛНОГ РАЗВОЈА
И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Стална конференција
градова и општина

Савез градова и општина Србије

Програм подршке општинама IPA 2007
Добра управа, планирање и пружање услуга

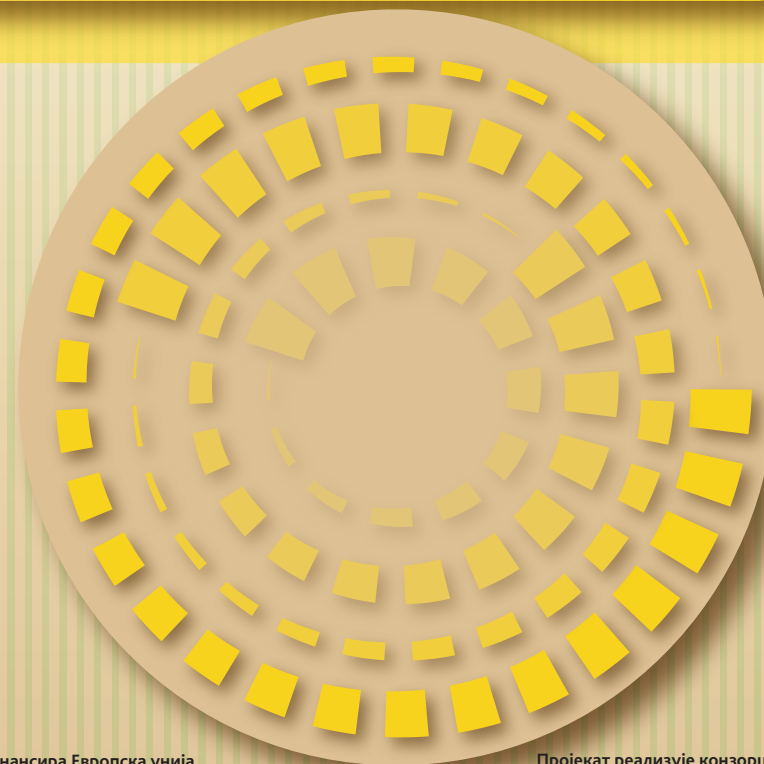
Програм подршке општинама IPA 2007
Добра управа, планирање и пружање услуга

Програм подршке општинама IPA 2007 финансира Европска унија а реализује конзорцијум који води немачки Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH International Services укључујући VNG International, Project Management Group и Halifax Consulting.

Проф. др Богољуб Милосављевић
Доц. др Јелена Јеринић

НАДЛЕЖНОСТИ ОПШТИНА И ГРАДОВА У СРБИЈИ

Информатор за грађане

giz IS
International Services

VNG
International

PM
GROUP

HALIFAX CONSULTING
International Services

Пројекат финансира Европска унија

Пројекат реализује конзорцијум који води

giz IS
International Services

Октобар 2012.

САДРЖАЈ

НАДЛЕЖНОСТИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	3
ПОСЕБНЕ АНАЛИЗЕ НАДЛЕЖНОСТИ ПО ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА	4
УРЕЂИВАЊЕ СОПСТВЕНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И ДРУГЕ НОРМАТИВНЕ И ОПШТЕ НАДЛЕЖНОСТИ	4
ЛОКАЛНИ РАЗВОЈ И ПРИВРЕДА	7
ФИНАНСИЈЕ И БУЏЕТ	9
УРБАНИЗАМ, ГРАЂЕВИНСКИ И ИМОВИНСКО-ПРАВНИ ПОСЛОВИ	11
КОМУНАЛНИ И СТАМБЕНИ ПОСЛОВИ	12
ДРУШТВЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ	13
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	15
ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР	16
ОПШТА УПРАВА И ЗАЈЕДНИЧКИ ПОСЛОВИ	17
ОСТАЛЕ НАДЛЕЖНОСТИ	19

**НАДЛЕЖНОСТИ ОПШТИНА
И ГРАДОВА У СРБИЈИ**
Информатор за грађане

Припремили

Проф. др Богољуб Милосављевић
Доц. др Јелена Јеринић

Издавач

Програм подршке општинама IPA 2007
„Добра управа, планирање и пружање услуга“
Цинцар Јанкова 3, 11000 Београд

За издавача

Др Клаус Рихтер, вођа тима

Графичка обрада

Атеље, Београд
www.atelje.rs

Штампа

Интерпринт д.о.о, Београд
www.interprint.rs

Тираж: 2.000 примерака

Ова публикација направљена је уз финансијску помоћ Европске уније.
Садржај ове публикације искључива је одговорност аутора и конзорцијума који предводи GIZ International Services и ни на који начин не представља ставове Европске уније.

НАДЛЕЖНОСТИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Надлежност је право и дужност органа власти да врши одређени посао.

Истинска локална самоуправа постоји уколико постоје јавни послови у надлежности јединица локалне самоуправе, којима оне самостално управљају у интересу локалног становништва (Европска повеља о локалној самоуправи, чл. 3. став 1). То је обезбеђено и важећим прописима у Србији.

Јединице локалне самоуправе у Србији

Општине (150 у Србији)

Надлежности:

- изворне надлежности утврђене Уставом (члан 190) и конкретизоване и проширене у оквиру Закона о локалној самоуправи (члан 20).
- поверени послови државне управе, који им се поверавају посебним законима о уређењу појединих области (тзв. секторски закони).

Градови (23 у Србији)

Надлежности:

- исте надлежности које имају општине
- послови комуналне полиције, за коју постоји надлежност само у градовима

Град Београд

Надлежности:

- исте надлежности које имају општине
- четири посебне надлежности града Београда, утврђене Законом о главном граду, обухватају:
  1. уређивање и обезбеђивање заштите вода, заштите од штетног дејства вода и коришћење вода на водном подручју града, инспекцијски надзор у области водопривреде и друго;
  2. уређивање и обављање послова изградње, реконструкције, одржавања и управљања путевима и улицама (са изузетком аутопута);
  3. заштита од пожара;
  4. право оснивања телевизијских и радио-станица, новина и других средстава јавног обавештавања.

ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ

Према важећим прописима градске општине немају карактер јединица локалне самоуправе, тако да немају ни изворних надлежности. Оне обављају послове из круга градских надлежности који су утврђени статутом града као послови градских општина. Због тога се послови градских општина у појединим градовима разликују (нпр. у Нишу и Београду). Поред тих послова, градске општине врше и одређене поверене послове државне управе.

ПОСЕБНЕ АНАЛИЗЕ НАДЛЕЖНОСТИ ПО ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА

Уређивање сопствене организације и друге нормативне и опште надлежности

КО? Следећи послови се обављају у оквиру посебних одсека (служби) за скупштинске послове, или за стручне послове органа општине/града, или за скупштинске и заједничке послове (називи тих служби варирају).

ШТА?

Доношење статута општине и града	Статутом се уређују права и дужности општине и града и начин њиховог остваривања, утврђује број одборника и радних тела скупштине, уређује оснивање и рад месних заједница, начин избора и права и дужности председника и чланова тих тела, уређују послови које обавља председник скупштине и друга питања од значаја за општину и град.
Уређивање организације и рада органа и служби	Статутом се ближе уређују организација и рад свих органа општине и града. Закон о локалној самоуправи је предвидео и обавезно оснивање савета за међунационалне односе, и то у свим општинама и градовима који имају национално мешовити састав. Исти закон је предвидео могућност оснивања институције заштитника грађана (локалног омбудсмана). Такође, општине и градови могу оснивати предузећа, установе и друге организације које врше јавну службу, као и јавне агенције.
Оснивање јавних служби	Такве службе могу бити локална јавна предузећа (у области комуналних делатности, одржавања стамбених зграда, уређења и коришћења грађевинског земљишта и пословног простора, изградње и одржавања локалних и некатегорисаних путева) или установе (у областима социјалне заштите, културе и других друштвених делатности). Скупштине општине/града уређују услове и начин обављања њихове делатности (укључујући цене комуналних услуга), именују и разрешавају директоре и чланове управних и надзорних одбора и дају сагласност на њихове статуте и програме рада, а општинска/градска управа врши управни надзор над њиховим радом.
Оснивање јавних агенција	Уређено је Законом о јавним агенцијама (2005). Актом о оснивању агенције одређује се ко у име општине/града врши права оснивача, које послове обавља агенција и како се врши надзор над њеним радом.

<p>Непосредно учешће грађана у управљању пословима локалне самоуправе</p>	<p>Непосредно учешће грађана у управљању пословима локалне самоуправе као и услови за покретање грађанских иницијатива се уређују статутом општине/града. Скупштина општине/града се изјашњава о предлозима садржаним у грађанским иницијативама и расписује општински/градски референдум и референдум на делу територије општине/града.</p>
<p>Друге нормативне и изборне надлежности скупштине</p>	<p>Скупштина општине/града има надлежности и за доношење низа других општих аката. Она је и носилац значајних изборних надлежности: бира и разрешава председника општине, односно градоначелника, и њиховог заменика; чланове општинског/градског већа, председника и заменика председника скупштине; поставља и разрешава секретара скупштине; и друге.</p>
<p>Старање о остваривању, заштити и унапређењу људских и мањинских права</p>	<p>Општински органи су дужни да поштују људска права, да пружају управну заштиту тим правима, као и да разматрају представке и притужбе грађана на свој рад. За мањинска права напоменуто је обавеза оснивања савета за међунационалне односе.</p>
<p>Утврђивање језика и писама националних мањина који су у службеној употреби на територији општине/града</p>	<p>Реализује се у складу са законом о службеној употреби језика и писама.</p>
<p>Јавно информисање од локалног значаја</p>	<p>Информисање на српском језику и језику националних мањина који се користи на њиховој територији, као и оснивање телевизијских и радио-станица ради извештавања на језику националних мањина који је у службеној употреби на њиховом подручју или када то представља достигнути ниво мањинских права.</p>

Заштита локалне самоуправе	<p>Подразумева правну заштиту права и интереса локалне самоуправе, као и коришћење правних средстава за заштиту локалне самоуправе од посезања државних власти и органа аутономне покрајине.</p>
Сарадња и удруживање	<p>Подразумева сарадњу и удруживање општина и градова, удруживање средстава и образовање заједничких органа, предузећа, установа и других организација и служби, сарадњу са јединицама локалне самоуправе других држава, оснивање својих удружења и сарадња са невладиним, хуманитарним и другим организацијама.</p>
Симболи општине и града	<p>Статутом општине/града уређују се њихови симболи (име, грб и друго обележје) и употреба тих симбола, а скупштина даје сагласност за њихову употребу.</p>
Организовање службе правне помоћи грађанима и уређивање организације и рада мировних већа	<p>Општина и град организују службу правне помоћи грађанима и уређују организацију и рад мировних већа.</p>
Управљање имовином	<p>Органи општине и града управљаће имовином општине и града пошто им она буде пренета на управљање.</p>
Односи са органима Републике и аутономне покрајине	<p>Општине и градови имају право да дају мишљења о законима којима се уређују питања од интереса за локалну самоуправу. Такође, имају право да дају државним и покрајинским органима иницијативе за уређивање односа и решавање питања од интереса за локалну самоуправу, да подносе представке и дају предлоге у погледу поступања државних и покрајинских органа, да траже мишљења о примени закона и учествују у припремању закона (самостално или преко својих асоцијација). С друге стране, органи општина и градова су дужни да омогуће органима Републике и аутономне покрајине вршење надзора над својим радом, да им достављају тражене податке, списе и исправе, као и да поступају по њиховим одлукама и упутствима. Такве обавезе нарочито постоје у вези са вршењем поверених послова.</p>

Локални развој и привреда

Ове послове углавном обављају одсеци за привреду и пољопривреду или привреду и локални економски развој, унутар одељења за привреду и финансије. У неким општинама и градовима постоје посебна одељења (или управе) за привреду и пољопривреду, односно локални развој. Такође, у одређеном броју случајева постоје и посебне канцеларије за локални економски развој, које углавном не обављају управне послове који су овде наведени, већ развојне и саветодавне послове (нпр. према пројекта, подршка у добијању средстава из развојних фондова и сл.)

Доношење и спровођење програма развоја	Градови и општине су надлежни да доносе и спроводе програме развоја у разним областима, а посебно програме локалног економског развоја, као и да спроводе пројекте локалног економског развоја.
Послови у области пољопривреде	Прецизније, послови везани за пољопривредно земљиште (послови планирања његове заштите, уређења и коришћења; одлучивање о пренамени земљишта и наплаћивање накнада за то; давања у закуп пољопривредног земљишта у државној својини; привођење пашњака другој култури; комасација); прописивање разних превентивних мера (противерозивних, за заштиту од пољске штете и елементарних непогода и сл.); и заштита биља (примање пријава о коришћењу средстава за заштиту и обавештавање становништва у вези са тим). Затим, овде спадају и мере подршке спровођењу пољопривредне политике, које се финансирају из буџета локалне самоуправе и пружање саветодавних услуга у области пољопривреде. Коначно, локалне управе издају разне врсте уверења, нпр. о обављању пољопривредне делатности или у вези са продајом пољопривредног земљишта.
Послови у области ветеринарства	Законом о ветеринарству је предвиђена обавеза општина и градова да на својој територији организује зоохијигијенску службу.
Послови у области водопривреде	Општине и градови врше послове у области водопривреде (нпр. уређивање начина коришћења и управљања изворима, јавним бунарима и чесмама, утврђивање водопривредних услова и сл.); издавања дозвола (нпр. водопривредних сагласности и водопривредних дозвола за објекте локалног значаја; одобрења за прикључак на јавни водовод и сл.); и вођења евиденција (тзв. водних књига). Такође, у надлежности општина и градова је управљање и брига о одржавању одређених водних објеката; одбрана од поплава на водама II реда; доношење оперативних планова и сл.

<p>Развој туризма</p>	<p>Градови и општине израђују програме развоја; обављају нормативне послове (прописују висину боравишне таксе; предмете и начин полагања стручног испита за локалног туристичког водича; облик и садржину њихове легитимације и сл.); издају решења о категоризацији објеката; и воде значајне евиденције (нпр. локалних туристичких водича).</p>
<p>Угоститељство, занатство и трговина</p>	<p>Општине и градови, између осталог, прописују радно време угоститељских и других објеката; дају одобрења за обављање одређених врста услуга угоститељских објеката и издају решења о категоризацији угоститељских објеката.</p>
<p>Послови у вези са регистрацијом приватних предузетника</p>	<p>Обављају послове у име Агенције за привредне регистре на својој територији, и то: пријем захтева и информисање странака; достављање решења странкама и другим органима и сл. Такође, општинска/градска управа издаје уверења о вођењу самосталних радњи по евиденцијама које су се водиле пре 1.1.2006.</p>
<p>Подстицање и помоћ развоју задругарства</p>	<p>Подстицање и помоћ развоју задругарства као и надзор над законитошћу рада задруга на својој територији.</p>
<p>Други послови у вези са привредом</p>	<p>Градови и општине обављају послове као што су: координирање локалних канцеларија Фонда за развој Републике Србије и Фонда за развој АП Војводине; стручна помоћ инвеститорима; припрема, израда и праћење пројеката инкубатор центара; учешће у реализацији едукативних програма; стручна помоћ удружењима пољопривредника, земљорадничким задругама и пољопривредним газдинствима.</p>

Финансије и буџет

Ова група послова се обично обавља у оквиру посебног одељења општинске/градске управе за буџет или одељења за финансије, а ређе у оквиру одсека за буџет или финансије у оквиру одељења за привреду и финансије. Такође, у неким јединицама локалне самоуправе постоје посебне службе за утврђивање и прикупљање јавних прихода (пореске управе), а у неким посебне службе за интерну ревизију, па и за јавне набавке, одвојена од организационе јединице за буџет и финансије.

Важније надлежности и послови су:

Доношење буџета и завршног рачуна	На предлог општинског/градског већа доноси га скупштина општине/града, док управа обавља послове планирања и израде нацрта буџета, у складу са буџетским календаром. Исто важи и за израду завршног рачуна буџета. Локални орган управе прати извршење буџета и обавештава о томе општинско, односно градско веће и управља буџетским фондовима.
Послови трезора	Надлежни за финансије обављају послове трезора који обухватају припрему и евидентирање захтева корисника буџета, финансијско планирање и управљање средствима у трезору, израду и контролу налога за плаћање, управљање дугом и праћење наменског трошења средстава и послове благајне.
Буџетско рачуноводство	Обухвата типичне рачуноводствене послове, као што су формирање контног оквира, ажурирање рачуноводствених промена и израду рачуноводствених извештаја.
Интерна ревизија	У локалним управама постоје службе интерне ревизије које контролишу примену прописа о материјално-финансијском пословању; наменско и законито коришћење средстава буџета од стране директних и индиректних буџетских корисника; трошење јавних предузећа чији је оснивач општина или предузећа и других организација које су под контролом јединица локалне самоуправе.
Праћење пословања јавних предузећа	Као оснивачи јавних предузећа, органи општина и градова дају сагласност на програме њиховог пословања; прате пословање предузећа и доносе одлуке о ценама комуналних услуга.

<p>Утврђивање и наплата јавних прихода</p>	<p>Скупштина општине/града одлуком утврђује стопе изворних прихода општине/града и начине и мерила за одређивање висине локалних такси и накнада, док је локална управа надлежна за утврђивање и наплату локалних јавних прихода (пријем пореских пријава; доношење решења о порезу на имовину и пореза на катастарски приход од пољопривредне делатности; доношење решења о локалним комуналним таксама, накнади за коришћење грађевинског земљишта, решења за наплату самодоприноса и других управних аката).</p>
<p>Пореска инспекција</p>	<p>Послови контроле, између осталог, обухватају контролу пореских пријава; канцеларијске и теренске контроле, покретање прекршајних и кривичних поступака.</p>
<p>Послови пореског извршења</p>	<p>Обухватају предузимање мера у циљу наплате пореског дуга: издавање решења о принудној наплати; одлучивање по захтевима за одлагање плаћања јавних прихода; послове редовне и принудне наплате (попис покретних ствари, утврђивање вредности ствари, заплена, прикупљање података о непокретностима ради укњижбе заложног права и сл.).</p>
<p>Јавне набавке</p>	<p>Обухватају израду плана јавних набавки, покретање и спровођење поступка јавне набавке, избор понуђача, уговарање и праћење реализације набавке.</p>

Урбанизам, грађевински и имовинско-правни послови

Ови послови се најчешће обављају у оквиру одсека унутар одељења која су задужена и за комуналне и стамбене послове, понекад и заштиту животне средине или инспекцијске послове. Међутим, има и примера општинских управа у којима се само ови послови (урбанистички, грађевински и имовинско-правни) обављају у оквиру посебног одељења.

Изворне надлежности обухватају:

Просторно и урбанистичко планирање	Подразумева доношење просторних планова за своју територију, генералних урбанистичких планова, планова генералне регулације и планова детаљне регулације.
Издавање урбанистичких аката	Издавање локацијске дозволе за одређене објекте, потврђивање урбанистичких пројеката и пројекат парцелације и препарцелације.
Уређење грађевинског земљишта	Градови и општине доносе средњорочне и годишње програме уређења грађевинског земљишта, прописују висину и прикупљају накнаду за уређење грађевинског земљишта. У циљу финансирања уређења грађевинског земљишта, обављају и послове његовог отуђења и давања у закуп.
Издавање грађевинских дозвола	Издају дозволе за објекте за које дозволе не издају републички и покрајински органи. Такође, локални органи управе врше и измене решења због промене инвеститора или промена у току грађења и издају привремене грађевинске дозволе. Локалне управе воде регистар инвеститора.
Издавање употребних дозвола	Обухвата технички преглед објекта и издавање решења о употребним дозволама на основу извршеног прегледа.
Легализација објеката	Подразумева накнадно издавање грађевинске и употребне дозволе за објекте у њиховој надлежности који су изграђени или реконструисани без грађевинске дозволе.
Грађевинска инспекција	Послови инспекцијског надзора над изградњом објеката за које издају грађевинске дозволе.
Имовинско-правни послови	Обухватају вођење евиденција (нпр. евиденција непокретности у јавној својини које користе органи општине; евиденција зграда, станова, пословног простора и земљишта и сл.); спровођење неколико врста управних поступака (нпр. експропријације, комасације, национализације, денационализације и сл.); и спровођење поступака давања у закуп, отуђења и прибављања пословног простора.

Комунални и стамбени послови

Неке од комуналних делатности, наведених у Закону о локалној самоуправи (ЗЛС, тачка 5. члан 20.), јединице локалне самоуправе углавном обављају преко јавних предузећа које оснивају или поверавањем правним и физичким лицима, док локални органи управе обављају управне послове.

Послови у овој области који нису поверени другим субјектима се најчешће обављају у оквиру одсека или друге уже организационе јединице, која је у саставу одељења или управе у којој се поред ових најчешће обављају и урбанистички, грађевински и имовинско-правни послови, односно послови заштите животне средине.

Нормативни послови у области комуналних делатности	Доношење подзаконских аката у бројним областима комуналних делатности које су у њиховој надлежности.
Управни поступци у области комуналних делатности	Вођење управног поступка и издавање различитих врста решења и других управних аката (нпр. о посебном режиму саобраћаја, о раскопавању јавних површина, о одобравању заузимања зелених површина, о заузећу јавних површина, о одобравању сече садница и сл.).
Комунална инспекција	Инспекцијски надзора у области комуналног реда и поштовању прописа у свим областима комуналних делатности.
Одржавање и безбедност коришћења стамбених зграда	Одржавање и безбедност коришћења стамбених зграда и утврђивање висине накнаде за одржавање стамбених зграда.
Исељење бесправно усељених станова	Односно доношење решења о исељењу и спровођење принудног извршења решења, најчешће уз сарадњу полиције.
Давање у закуп и откуп станова	Вођење регистра станова у власништву јединице локалне самоуправе и спровођење поступка давања у закуп и продаје, односно откупа станова и закључивање уговора о закупу и откупу станова.

Друштвене делатности

Слично комуналним делатностима, велики део послова у области друштвених делатности обављају јавне установе чији је оснивач општина/град, док локални органи управе углавном обављају надзорне послове и друге управне послове.

Због већег броја разнородних послова који чине ову област, ови послови су обично поверени посебној организационој једници у оквиру општинске/градске управе – одељењу или управи. Ипак, ретко су они спојени у заједничко одељење са другим областима (нпр. привредом) и то у општинама у којима је управа подељена на мањи број организационих јединица.

Надлежности и послови у овој области обухватају следеће групе:

Послови образовања	Општине и градови су оснивачи установа предшколског и основног образовања, обављају надзор над њиховим радом, воде евиденције о установама. Старају се о одржавању основних школа и дечјих вртића и обављају послове у вези са студентским и ученичким стандардом и организовањем превоза одређених категорија ученика.
Послови друштвене бриге о деци	Углавном се ради о вођењу поступака за утврђивање накнаде зараде за време породилског одсуства и неге детета; родитељског додатка; дечјег додатка и сл.; накнаде трошкова боравка деце у предшколским установама; вођења одговарајућих евиденција и послова за децу са сметњама у развоју.
Култура	Општине и градови су оснивачи локалних установа културе и обављају надзор над њиховим радом и наменским трошењем средстава, али и подржавају и учествују у организацији културних манифестација од општинског/градског значаја.
Спорт и омладина	Прати се стање у области спорта и физичке културе и води евиденција, учествује у изградњи и одржавању спортских објеката, усвајају се и реализују локалне омладинске политике и оснивају канцеларије за младе, реализују разни програми и пројекти у тим областима.
Здравствена заштита	Јединице локалне смоуправе су оснивачи домова здравља и апотека, а градови и установа секундарне здравствене заштите, те локална управа има само послове надзора над радом установа и трошењем средстава, одржавања објеката, праћења стања у овој области и вођења одговарајућих евиденција.

Социјална заштита	<p>Послове у области социјалне заштите углавном обављају центри за социјални рад, као установе које оснива град/општина. Локалне управе се баве нормативним пословима и доношењем одређених решења о социјалној заштити, као и сарадњом са организацијама које се баве социјалном заштитом.</p>
Борачко-инвалидска заштита	<p>Спровode поступке за признавање својства инвалида и поступке по прописима из области борачке заштите. Такође, обављају исплате по свим правима из области борачко-инвалидске заштите и издају уверења ради остваривања других права.</p>
Послови Комесаријата за избеглице	<p>Као поверене послове, општине/градови обављају послове повереништва Комесаријата за избеглице, као и прихвата избеглих и расељених лица и њиховог смештаја и збрињавања.</p>

Заштита животне средине

Поред доношења планова, програма и одлука у овој области, које је у надлежности скупштине, управни и стручни послови заштите животне средине обављају се углавном у оквиру организационих јединица за комуналне и стамбене послове и инспекцијске послове, а по изузетку у оквиру посебне градске управе.

Основне надлежности и послови јесу:

Старање о заштити животне средине	Планирање и координација, информисање, едукација, подстицање и помагање активности других субјеката, затим надзор, као и организовање и спровођење мера заштите животне средине.
Доношење програма коришћења и заштите природних вредности и заштите животне средине	Оцењивање и давање сагласности на Студију о процени утицаја одређених пројеката на животну средину, вођење поступка и давање процене о утицају, издавање сагласности и дозвола за рад одређених постројења и обављање активности и друго.
Доношење локалних акционих и санационих планова	Израда, доношење и реализација ових планова, програма и пројеката у области заштите животне средине је такође у надлежности општина и градова.
Утврђивање посебне накнаде за заштиту и унапређивање животне средине	Утврђивање посебне накнаде за заштиту и унапређивање животне средине, као и оснивање и управљање фондом за заштиту животне средине, обезбеђивање других финансијских средстава за те исте намене.
Праћење и контрола стања животне средине	Праћење и контрола квалитета ваздуха и вода, нивоа комуналне буке и других показатељи квалитета животне средине. Евидентирање и обрада података и обавештавање јавност о стању и квалитету животне средине.

Инспекцијски надзор

У управи већине општина и градова се сви инспекцијски послови обједињавају у једној организационој јединици, с тим што се у неким од њих послови буџетске инспекције обављају у оквиру организационе јединице за буџет и финансије. Постоји и знатан број случајева где су инспекцијски послови необједињени, тако да се обављају у ресорним организационим јединицама.

Најважније области у којима општине и градови врше инспекцијски надзор јесу:

Послови буџетске инспекције	Обухватају надзор над законитошћу материјално-финансијског пословања корисника локалног буџета и наменског трошења буџетских средстава.
Послови грађевинске инспекције	Надзор над поштовањем закона и других прописа и општих аката из области грађевинарства, посебно изградње објеката за које дозволу издаје општина/град, проверу да ли се објекат гради према одобреној документацији и стандардима, поштовање прописа о безбедности приликом изградње, утврђивање бесправне градње по пријавама грађана и по службеној дужности, утврђивање да објекат представља опасност по здравље и живот људи и друго.
Послови комуналне инспекције	Ова инспекција контролише примену закона, других прописа и општих аката у области комуналних делатности, а нарочито поштовање комуналног реда и јавне чистоће, стање комуналних објеката и квалитет пружања услуга грађанима, одржавање стамбених зграда, неовлашћено заузимање јавних површина предметима и стварима. Врши поједине послове тржишне инспекције у делу надзора над продајом робе ван продајног места и друго.
Послови саобраћајне инспекције	Контрола градског и приградског превоза путника, ванлинијског превоза путника, превоза за сопствене потребе и ауто-такси превоза, паркирања, као и стања локалних и некатегорисаних путева и сигнализације на њима.
Послови просветне инспекције	Инспекцијски надзор у основним и средњим школама, поверен Законом о основама система образовања и васпитања, Законом о основној школи и Законом о средњој школи.
Послови еколошке инспекције	Односно инспекције за заштиту животне средине, обухватају поштовање прописа о заштити ваздуха и вода, заштити од буке и заштити од опасних материја, као и друге послове, који су утврђени у надлежност општина и градова.

Општа управа и заједнички послови

Општа управа и заједнички послови се у општинској и градској управи најчешће организују као једна или две посебне организационе јединице, а изузетно у више јединица од тога или заједно са скупштинским пословима.

Послови личних стања грађана	Вођење матичних књига рођених, венчаних и умрлих лица и књига држављана, издавање извода из матичних књига и уверења о држављанству, решавање о промени личног имена, накнадни уписи и исправке у матичним књигама, пријаве и обављање венчања, пријаве смрти лица и сачињавање смртнице и друго.
Послови у вези са вођењем јединственог бирачког списка	Промене у бирачком списку (уписи, брисање, измене, допуне и исправке) по службеној дужности или на захтев грађана до закључења бирачког списка, као и друге послове одређене Законом о јединственом бирачком списку.
Пружање правне помоћи грађанима	Ова већ поменута надлежност састоји се у организовању службе правне помоћи грађанима за потребе остваривања њихових права, обавеза и правних интереса.
Издавање радних књижица	Издавање радних књижица и дупликата, упис промена и уношење података у радне књижице.
Издавање уверења и потврда	Издавање уверења и потврда о којима се води службена евиденција, када су таква уверења и потврде неопходне за доказивање одређених чињеница, у складу са законом.
Овера потписа, рукописа и преписа докумената	Овером потписа и рукописа се службено потврђује веродостојност, а овером преписа документа да је оверени препис једнак оригиналу.
Послови услужног центра	У услужним центрима се дају информације, примају поднесци, пружа помоћ, дају обавештења о решавању предмета, примају примедбе и друго. Не ради се о посебној надлежности или повереном послу, већ о методу обављања постојећег делокруга.

<p>Послови месних канцеларија</p>	<p>Знатан број општина и градова има месне канцеларије на сеоским подручјима, у којима се примају поднесци грађана, воде матичне књиге и књиге држављана и издају изводи и уверења из тих књига, узимају потребне изјаве, прикупљају подаци и слично. И овде се ради о методу вршења надлежности и послова</p>
<p>Стручни и административни послови за потребе месних заједница</p>	<p>Градови и општине се старају о спровођењу избора за органе месних заједница и слично, а такви се послови често обављају преко радника општинске/градске управе у месним канцеларијама.</p>
<p>Организација управе и персонални послови</p>	<p>Обухвата унапређивање организације општинске и градске управе, праћење ажурности њеног рада, као и персонални послови (селекција и пријем кадра у управу, њихово обучавање и стручно усавршавање, одлучивање о радним односима, вођење евиденција, осигурање, заштита на раду и друго).</p>
<p>Канцеларијско пословање</p>	<p>Подразумева пријем и разврставање поште, отпремање поште, евидентирање предмета, архивирање и чување докумената и друго.</p>
<p>Послови информационог система</p>	<p>Пројектовање, одржавање, аутоматска обрада података и слични послови, чији је циљ пружање логистичке подршке раду органа општине и града, остваривање комуникација и друго.</p>
<p>Други послови логистичке подршке</p>	<p>Текуће и инвестиционо одржавање службених објеката и опреме, обрачун зарада и накнада, физичко обезбеђење објеката, возни парк, одржавање чистоће, достављање материјала и друго.</p>

Остале надлежности

У ову групу су уврштене преостале надлежности и послови, који нису обухваћени другим групама.

Они се за сада обављају у различитим организационим јединицама управе општина и градова, а неки од њих перспективно подразумевају и стварање нарочитих организационих јединица и тела локалне самоуправе. За комуналну полицију је изричито утврђено да се организује као посебна организациона јединица у градској управи.

Важније од тих надлежности и послова су:

Послови у области одбране	Према Закону о одбрани (члан 29), органи јединица локалне самоуправе израђују своје планове одбране (као саставни део Плана одбране Републике Србије), предузимају мере за усклађивање припрема за одбрану правних лица у делатностима из своје надлежности са одбрамбеним припремама аутономне покрајине и Планом одбране Републике Србије, предузимају мере за функционисање локалне самоуправе у ратном и ванредном стању, спроводе мере приправности и предузимају друге мере потребне за прелазак на организацију у ратном и ванредном стању, као и обављају друге послове утврђене законом.
Послови у вези са ванредним ситуацијама	Према ЗЛС (члан 20. тачка 19), општина и град организују заштиту од елементарних и других већих непогода и заштиту од пожара и стварају услове за њихово отклањање, односно ублажавање. Новим Законом о ванредним ситуацијама (донетим на самом крају 2009. године), утврђене су детаљно бројне надлежности и послови општине и града у овој области. Важније од њих обухватају доношење одлуке о организацији и функционисању цивилне заштите, доношење планова и програма за ванредне ситуације, обезбеђивање финансијских средстава, образовање штаба за ванредне ситуације, формирање и опремање јединица цивилне заштите, организовање и развој личне и колективне заштите, обезбеђење одређених средстава за осматрање и узбуњивање и друго.

<p>Послови који произлазе из статуса јавних власти</p>	<p>Органи јединица локалне самоуправе имају низ посебних обавеза, односно дужности и послова, који су утврђени Уставом и законима за све органе јавних власти. Тако, на пример, дужни су да поступају по захтевима за давање информација од јавног значаја, да се старају о заштити података о личности, да поштују забрану сукоба интереса и обавезе у вези са спречавањем корупције итд.</p>
<p>Послови комуналне полиције у градовима</p>	<p>Градови имају надлежност да образују комуналну полицију и да обезбеде и организују вршење послова комуналне полиције. Комунална полиција обавља послове у вези са одржавањем комуналног и другог законом уређеног реда од значаја за комуналну делатност, врши контролу примене прописа из области комуналне и других делатности из надлежности града, врши надзор у локалном саобраћају, обавља послове у вези са заштитом животне средине, културних добара, локалних путева, улица и других јавних објеката од значаја за град и друге послове којима се обезбеђује несметано одвијање живота у граду и очување градских добара.</p>